

Az irodalmi népmese lehetséges helye az oktatásban

Csizmadia Margit

Neveléstudomány MSc, levelező

Neveléstudományi Intézet, Anyanyelvi és Gyermekkultúra Tanszék

Dr. Gombos Péter PhD - tanszékvezető, egyetemi docens

Magyar Agrár - és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campus, Neveléstudományi Intézet

A dolgozatomban a népmesékkal és a műmesékkal, azok milyenségével, szerepével foglalkozom. A mesék teljes mértékben átfogják az életünket. Segítenek válaszokat, megoldásokat találni a nehézségekre, problémákra. A kutatásom során teljes egészében arra fókuszáltam, hogy milyenek a mesék különböző típusai, továbbá, hogy hogyan lehet és kell a meséket beilleszteni és használni a magyar közoktatás különböző területein.

Dolgozatom első részében a mesék típusaival foglalkozom. Érdekes tény, hogy a mesekatalógus (Aarne-Thomson-Uther-féle) 2400 mesetípust különböztet meg. A meséknek rengeteg variációja létezik, ezért nem tekinthetőek egy végleges befejezett műnek. A népmese témát, minden oldalról szerettem volna körbejárni. Megfogalmaztam a dolgozatomban a hagyományos népmese és az irodalmi népmese közötti különbséget is. Fontosnak tartottam, két nagy mesegyűjtő munkásságát bemutatni, úgymint Kriza János és Benedek Elek. Nagy jelentősége van azoknak a meséknek is, melyeknek ismerjük a szerzőjét, ilyenek a műmesék.

Dolgozatom második felében a különböző korosztályok meseigényeit foglaltam össze. Minden életkornak megvan a maga fejlődési szintje, melyhez igazítani kell többek között a megfelelő meseválasztást is. A közoktatás lépcsőfokain haladva vizsgáltam a mesék helyét és szerepét. Az óvodai életben a világszemlélet kialakítása a fő cél, melyben nagy segítséget nyújtanak a mesék. Az iskolában az alsós korosztály még tud a mesék által kínált fantáziavilágban élni. Majd ez 10 éves kor körül megváltozik. Itt megjelenik a realitás iránti fokozott érdeklődés, melyhez inkább, bizonyos élethelyzeteket leíró műmesék kapcsolódnak. A középiskolásoknál és a fiatal felnőtteknél már inkább csak a mesék műfaji sajátosságaival való foglalkozás jelenik meg az oktatás során.

Kutatásom során kiderült számomra, hogy az iskolai évek növekedésével, egyre kevesebbé válik a gyermekek, fiatal felnőttek számára a mesékkal való találkozás lehetősége az oktatáson belül. Jómagam, azt gondolom, hogy ezt a hiányosságot csak a pedagógusok elhivatottsága, példamutatása, olvasási szeretetre való ösztönzése tudja áthidalni.